ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 04.04.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

44.

Zákon

ze dne 6. března 1947

o hornickém pensijním pojištění.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.

Okruh pojištěných osob.

§ 1.

(1) Pojištěním podle tohoto zákona je povinen, kdo na podkladě pracovního (služebního) nebo učňovského poměru je zaměstnán pod zemí nebo na povrchu

1. v hornictví (§ 131 obecného horního zákona),
2. v podnicích (závodech) na dobývání živic,
3. v podnicích (závodech) na dobývání kaolinu, magnesitu, žárovzdorných jílů, lupků, živce, sádrovce a křemence, dále křemene používaného pro výrobu ohnivzdorných výrobků a formovacích písků, pokud se dobývání děje po hornicku a je podrobeno hornopolicejnímu dozoru.

(2) Zaměstnanci národních podniků hornických, včetně zaměstnanců Ústředního ředitelství Československých dolů, národní podnik, se považují pro účely tohoto zákona za zaměstnance v hornictví podle odstavce 1, pokud nejsou vyňati z pojistné povinnosti podle § 2, odst. 1, č. 3 a 4.

(3) Ministr sociální péče v dohodě s ministrem průmyslu určí, po slyšení nositele pojištění (§ 80, odst. 1) a Ústřední rady odborů, vyhláškou v Úředním listě, podle skupin zaměstnání, které práce v hornictví se považují za práce pod zemí; stejným způsobem určí, které práce v uhelných lomech se kladou na roveň práci pod zemí. Za práci pod zemí se považuje u zaměstnanců pracujících pravidelně pod zemí také činnost, kterou z provozních důvodů nebo ve funkci člena závodní (podnikové) rady vykonávají na povrchu. U zaměstnanců na povrchu, kteří bývají přechodně zaměstnáváni z provozních důvodů také pracemi pod zemí, přihlíží se při určování doby práce pod zemí jen ke skutečně vykonávané práci pod zemí.

§ 2.

(1) Z povinného pojištění podle tohoto zákona jsou vyňati:

1. zaměstnanci zvláštních nehornických podniků, kteří vykonávají v hornických podnicích (závodech) nebo v podnicích (závodech) uvedených v § 1, odst. 1, č. 2 a 3 určitou, časově předem vymezenou práci s báňským provozem jen nepřímo souvisící, na př. stavby domů, silnic, drah, mostů, vodní stavby;

2. osoby, které vykonávají služby za účelem rychlé pomoci při nehodách nebo přírodních pohromách nebo za účelem rychlého odstranění provozních nebo dopravních poruch, pokud se dá předvídati, že tyto služby podle své povahy nebudou trvati déle než měsíc;
3. zaměstnanci závodů, sloužících výhradně obchodnímu odbytu těžby;
4. zaměstnanci závodů zemědělských, hostinských, ozdravoven, podniků zábavních a vzdělávacích, jakož i jiných závodů, které neslouží přímo těžbě nebo zušlechťování nerostů a živic.

(2) Revírní báňské úřady jsou povinny podati na žádost nositele pojištění posudek, zda jde o zaměstnance nebo skupinu zaměstnanců podle odstavce 1.

Výdělek.

§ 3.

(1) Výdělkem podle tohoto zákona jest všechen příjem za smluvenou práci.

(2) K výdělku náležejí vedle mzdy (služebních požitků) zejména také podíly na zisku, jakkoliv nazvané přídavky, proměnlivé požitky jako tantiémy a pod., opakující se odměny, jako remunerace a novoročné, naturální a jiné požitky, které pojištěnec dostává, byť i jen obvykle, od podniku nebo od třetí osoby místo mzdy nebo vedle ní.

(3) Nedostává-li pojištěnec ani mzdy (služebních požitků) na hotovosti ani naturálních požitků nebo má-li výdělek nižší 600 Kčs měsíčně, považuje se za jeho výdělek částka 600 Kčs měsíčně.

(4) Ministr sociální péče stanoví hodnotu naturálních požitků po slyšení nositele pojištění (§ 80, odst. 1), Nejvyššího úřadu cenového a Ústřední rady odborů.

§ 4.

(1) Podniky jsou povinny zaznamenávati údaje rozhodné k provádění pojištění (výši výdělku, způsob zaměstnání, služební dobu) a záznamy uschovávati po dobu, kterou určí ministr sociální péče.

(2) Nositel pojištění (§ 80) jest oprávněn dáti si předložiti záznamy, nahlížeti do nich a požadovati opisy nebo výpisy z nich.

Část II.

Dávky.

§ 5.
Dávky hornického pensijního pojištění jsou

1. invalidní pense,
2. starobní pense,
3. vdovská (vdovecká) pense,
4. sirotčí pense,
5. pense rodičů a jiných pozůstalých,
6. příspěvek na sňatek,
7. odbytné,
8. léčebná péče.

§ 6.

(1) K nabytí nároků na dávky uvedené v § 5 je třeba, aby byly zachovány nároky na ně, u dávek pod č. 1 až 6, aby též uplynula čekací doba, dříve než nastal pojistný případ.

(2) Čekací doba činí 60 příspěvkových měsíců. Získá-li však pojištěnec do konce kalendářního roku, v němž dovrší 45. rok věku, 36 příspěvkových měsíců, považuje se čekací doba za dokončenou.

(3) Čekací doba se považuje též za dokončenou, nastal-li pojistný případ následkem podnikového úrazu. V tomto případě se považuje za splněnou též podmínka § 14, odst. 2, poslední věty.

§ 7.

Příspěvkové měsíce jsou kalendářní měsíce, za které se stalo splatným pojistné na podkladě pojistné povinnosti podle tohoto zákona nebo za které v případě dobrovolného pokračování v pojištění bylo pojistné zaplaceno.

Invalidní pense.

§ 8.

(1) Nárok na invalidní pensi má pojištěnec, který je pro svůj zdravotní stav neschopen k výkonu svého povolání (invalidní).

(2) Pojištěnec, který byl bezprostředně před vznikem invalidity alespoň po dobu pěti let zaměstnán pod zemí, nebo který z celkové doby od prvého vstupu do důchodového pojištění (zaopatření) do vzniku pojistného případu strávil alespoň polovinu doby při výkonu prací pod zemí, je invalidní, nemůže-li pro svůj zdravotní stav vykonávati práce svého posledního nebo jiného přiměřeného povolání pod zemí. Nárok na invalidní pensi podle tohoto ustanovení přísluší však jen, vznikne-li tato invalidita do 24 měsíců od výstupu ze zaměstnání zakládajícího pojistnou povinnost podle tohoto zákona.

(3) Pojištěnec, u něhož nejsou splněny podmínky předchozího odstavce, je invalidní, nemůže-li pro svůj zdravotní stav dále vykonávati práce svého posledního povolání, ani jiného povolání, přiměřeného dosavadnímu povolání, způsobu, jakým byl v něm zaměstnán, jeho postavení v něm, jakož i jeho praktickému i theoretickému vzdělání.

§ 9.

(1) Kdo si přivodil invaliditu úmyslně nebo při spáchání úmyslného trestného činu, pro který byl odsouzen trestním soudem, nemá nároku na invalidní pensi.

(2) V případech, uvedených v odstavci 1, může býti invalidní pense poskytována příslušníkům pojištěncovy rodiny, pokud jest podle zákona povinen je živiti.

§ 10.

(1) Nárok na invalidní pensi vzniká dnem, kdy nastala invalidita. Nelze-li jej zjistiti nebo nastala-li invalidita pozvolným zhoršováním zdravotního stavu, vzniká nárok dnem, kdy pojištěnec byl již prokazatelně invalidní, nejpozději však dnem ohlášení nároku.

(2) Nároku na invalidní pensi nemá však pojištěnec, pokud má nárok na nemocenské podle předpisů o nemocenském pojištění.

(3) Nárok na invalidní pensi zaniká:

a) úmrtím pensisty,

b) není-li poživatel pense již invalidní.

Starobní pense.

§ 11.

(1) Nárok na starobní pensi na místě a ve výši pense invalidní má bez průkazu invalidity podle § 8 pojištěnec, který

1. dovršil 55. rok věku a získal alespoň 300 příspěvkových měsíců v zaměstnání pod zemí, nebo
2. dovršil 55. rok věku a získal nejméně 420 příspěvkových měsíců zaměstnání v hornictví, z toho alespoň 120 příspěvkových měsíců v zaměstnání pod zemí, nebo
3. dovršil 60. rok věku a získal 180 příspěvkových měsíců povinného pojištění, z toho nejméně 120 příspěvkových měsíců v zaměstnání v hornictví, pokud není zaměstnán způsobem zakládajícím pojistnou povinnost v kterémkoli odvětví důchodového pojištění.

(2) Nárok na starobní pensi podle odstavce 1, č. 1 nebo 2 nepřísluší, dokoná-li pojištěnec 55. rok věku až po uplynutí 24 měsíců od výstupu ze zaměstnání zakládajícího pojistnou povinnost podle tohoto zákona.

(3) Ministr sociální péče může v dohodě s ministrem financí a po slyšení Ústřední rady odborů stanoviti vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení, že nárok na starobní pensi podle odstavce 1 náleží i tehdy, vykonává-li pojištěnec práce podléhající pojistné povinnosti. Toto opatření může ministr sociální péče učiniti též jen pro určité pracovní obory nebo pro určité oblasti.

§ 12.

(1) Nárok na starobní pensi vzniká splněním podmínek stanovených v § 11 a zaniká úmrtím pensisty nebo vstupem do zaměstnání zakládajícího pojistnou povinnost důchodového pojištění.

(2) Ustanovení § 10, odst. 2 platí obdobně.

Výše invalidní pense.

§ 13.

Invalidní pense se skládá z částky základní a z částek zvyšovacích.

§ 14.

(1) Základní částka invalidní pense činí 6000 Kčs ročně.

(2) Základní částka podle odstavce 1 se zvyšuje o 14% průměrného ročního výdělku pojištěncova (§ 18, odst. 2 a 3). Dokonal-li pojištěnec 120 příspěvkových měsíců práce pod zemí, zvyšuje se základní částka podle odstavce 1 o 20% tohoto průměrného ročního výdělku.

§ 15.

(1) Roční zvyšovací částka invalidní pense se vyměřuje z pojištěncova výdělku (§ 3), nejvýše však z částky 6000 Kčs měsíčně, a činí

a) při zaměstnání pod zemí 2%,

b) při zaměstnání na povrchu 1.4% tohoto základu.

(2) Za každý příspěvkový měsíc získaný před 1. lednem 1946 v provisním pojištění činí ročně zvyšovací částka:

a) při zaměstnání pod zemí 40 Kčs,

b) při zaměstnání na povrchu 28 Kčs.

(3) Za příspěvkové měsíce, které získaly do 31. prosince 1946 v pensijním pojištění osoby podléhající od 1. ledna 1947 pojištění podle tohoto zákona (§ 1), náležejí zvyšovací částky podle § 21, odst. 1 a § 177, odst. 1 zákona ze dne 21. února 1929, č. 26 Sb., o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících. Pokud by zvyšovací částky u osob zaměstnaných pod zemí činily méně než 40 Kčs a u osob zaměstnaných na povrchu méně než 28 Kčs, náležejí jim zvyšovací částky v této výši.

(4) Za příspěvkové doby, které získaly do 31. prosince 1946 v pojištění zaměstnanců pro případ invalidity a stáří osoby, podléhající od 1. ledna 1947 pojištění podle tohoto zákona (§ 1, odst. 1, č. 3), náležejí zvyšovací částky podle § 111 zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

(5) Příspěvkové doby uvedené v odstavci 4, pokud byly získány na podkladě zaměstnání v podnicích (závodech) uvedených v § 1, odst. 1, č. 3, jakož i příspěvkové doby uvedené v odstavci 3, se kladou pro nároky podle tohoto zákona na roveň příspěvkovým dobám provisního pojištění.

§ 16.

Invalidní pense podle §§ 13 až 15 činí nejméně 14.400 Kčs ročně.

§ 17.

(1) Invalidní nebo starobní pense se zvyšuje o výchovné za každé dítě, které by po smrti pojištěncově mělo nárok na sirotčí pensi, pokud pensista o ně pečuje.

(2) Výchovné přísluší za každé dítě ve výši rodinných přídavků podle zákona ze dne 13. prosince 1945, č. 154 Sb., o rodinných přídavcích některých osob pojištěných pro případ nemoci, ve znění právních předpisů jej měnících a doplňujících.

(3) Má-li více osob nárok na výchovné za totéž dítě, přísluší výchovné jen jednou, a to té z nich, která má dítě v přímém zaopatření.

(4) Požívá-li dítě, na něž se žádá výchovné, sirotčí pense (sirotčího důchodu) z veřejnoprávního sociálního pojištění nebo z veřejných prostředků, náleží výchovné jen v částce, o kterou převyšuje sirotčí pensi (sirotčí důchod).

(5) Ustanovení § 28 platí obdobně.

§ 18.

(1) Invalidní (starobní) pense bez zvýšení podle § 17 nesmí přesahovati ročně 90% průměrného ročního výdělku pojištěncova.

(2) Za průměrný výdělek se pokládá průměrný výdělek za posledních 240 kalendářních měsíců před pojistným případem, byl-li pojištěnec pojištěn po dobu kratší 240 kalendářních měsíců, průměrný výdělek za tuto kratší dobu. Ke kalendářním měsícům, ve kterých byl pojištěnec nemocen nebo konal vojenskou službu nebo byl bez své viny nezaměstnán, se nepřihlíží. Rovněž se nepřihlíží k době bezplatné dovolené, po kterou konal pojištěnec veřejnou funkci, a k době studií

nebo jiného theoretického či praktického výcviku, kterému se pojištěnec podrobil v důsledku přípravy pro své hornické povolání, pokud nebyl ve služebním poměru.

(3) Při výpočtu průměrného výdělku podle odstavce 2 je nejvyšším započitatelným výdělkem 6000 Kčs měsíčně.

§ 19.

Je-li poživatel pense invalidní výdělečně zaměstnán, snižuje se jeho měsíční pense o čtvrtinu, a pokud je zaměstnán nebo výdělečně činným jinak než způsobem zakládajícím pojistnou povinnost podle tohoto zákona (§ 1), o polovinu, nejvýše však o skutečně dosažený měsíční výdělek (příjem).

Vdovská (vdovecká) pense.

§ 20.

(1) Nárok na vdovskou pensi má vdova po pojištěnci, který požíval invalidní (starobní) pense nebo měl na ni nárok, jestliže

1. je invalidní, nebo
2. dokonala 50. rok věku, nebo
3. pečuje alespoň o 2 děti pojištěnce, kterým se vyplácí pense sirotčí.

(2) Invalidní je vdova, která je pro svůj zdravotní stav nezpůsobilá vykonávati zaměstnání přiměřené jejím silám a schopnostem, jaké může obvykle vykonávati zdravá žena stejného životního postavení.

(3) Pokud nejsou splněny podmínky odstavců 1 a 2, má vdova nárok na sníženou vdovskou pensi podle § 25, odst. 3.

(4) Vdově starší 40 let nelze pensi přiznanou podle odstavce 1, č. 3 snížiti podle odstavce 3.

(5) Vdovec po pojištěnce, která v době svého úmrtí požívala pense invalidní nebo starobní nebo měla nárok na tuto pensi a která jej ze svého výdělku nebo pense převážně vyživovala, má nárok na pensi vdoveckou, jestliže a pokud je nezpůsobilý k výdělku a potřebný. Pro pensi vdoveckou platí obdobně ustanovení § 21, § 25, odst. 1 a 2 a § 33.

§ 21.

Nárok na vdovskou pensi nemá vdova,

a) bylo-li manželství rozvedeno z její vlastní nebo z oboustranné viny,
b) uzavřela-li sňatek v době, kdy její manžel požíval pense, ledaže by v době úmrtí manželova uplynuly již dva roky ode dne vstupu v manželství nebo se z tohoto manželství narodilo dítě, nebo
c) bylo-li pravoplatným rozsudkem trestního soudu zjištěno, že úmyslným jednáním zavinila nebo spoluzavinila smrt manželovu.

§ 22.

(1) Nárok na vdovskou pensi podle § 20 má též žena, jejíž manželství s pojištěncem bylo rozloučeno, ne však z její nebo z oboustranné viny, nevstoupila-li v nové manželství a není-li po pojištěnci vdovy, které přísluší nárok na vdovskou pensi.

(2) Je-li tu však též pozůstalá vdova, jíž přísluší nárok na vdovskou pensi, rozdělí se vdovská pense mezi vdovu a rozloučenou manželku v poměru počtu let jejich manželství se zemřelým

pojištěncem. Každý započatý rok manželství se považuje za dokonaný. K době od rozvodu do rozluky se při tom však nepřihlíží.

(3) Poměrná část vdovské pense nesmí však býti nižší než čtvrtina celé vdovské pense. Jinak platí o poměrné části vdovské pense obdobně předpisy o vdovské pensi.

(4) Ustanovení odstavců 2 a 3 platí obdobně i v případech, kde pojištěnec zanechal po sobě více takto oprávněných osob, s omezením, že úhrn poměrných částí vdovské pense nesmí převyšovati výši celé vdovské pense.

(5) Zánikem některé z poměrných částí vdovské pense nemění se ostatní poměrné části stanovené podle ustanovení odstavců 2 až 4.

§ 23.

(1) Nárok na vdovskou pensi vzniká dnem úmrtí manželova a zaniká opětným provdáním nebo úmrtím vdoviným.

(2) Provdá-li se vdova opět, obdrží odbytné rovnající se trojnásobné částce své roční vdovské pense. Výplatou odbytného zanikají pro vdovu veškeré nároky z pojištění zemřelého manžela.

(3) Vdova si může místo odbytného podle předchozího odstavce vyhraditi, aby jí byl zachován nárok na vdovskou pensi pro případ, že by opět ovdověla. Má-li však vdova po svém novém manželovi též nárok na vdovskou pensi nebo na vdovský důchod z veřejnoprávního sociálního pojištění nebo nárok na zaopatřovací plat z prostředků veřejných, náleží jí pouze rozdíl, o který je vdovská pense podle tohoto zákona vyšší.

(4) Vyhradí-li si vdova, která se znovu provdá, aby jí byl podle odstavce 3 zachován nárok na vdovskou pensi, náleží jí příspěvek na sňatek podle § 35.

§ 24.

Vdovská pense se skládá z částky základní a z částek zvyšovacích.

§ 25.

(1) Základní částka vdovské pense činí 6000 Kčs ročně a zvyšuje se o polovinu částky podle § 14, odst. 2, na kterou měl pojištěnec nárok.

(2) Zvyšovací částky vdovské pense činí polovinu zvyšovacích částek pense invalidní.

(3) Vdovská pense v případech § 20, odst. 3 činí polovinu vdovské pense vypočtené podle odstavců 1 a 2.

§ 26.

(1) Není-li po pojištěnci vdovy, která má nárok na vdovskou pensi, má nárok na vdovskou pensi podle § 20 družka zemřelého pojištěnce,

a) žila-li s pojištěncem alespoň 10 let před jeho úmrtím ve společné domácnosti a byla-li na něho výživou převážně odkázána, nebo

b) žila-li s pojištěncem alespoň 3 léta před jeho úmrtím ve společné domácnosti a je-li matkou dítěte, které má nárok na sirotčí pensi po zemřelém pojištěnci.

(2) Je-li tu vedle oprávněné družky též žena, jejíž manželství s pojištěncem bylo rozloučeno a která má nárok na vdovskou pensi, platí obdobně ustanovení § 22, odst. 2 až 5. Jinak platí pro vznik, trvání a zánik nároku na pensi podle odstavce 1 obdobně ustanovení o vdovské pensi.

Pense sirotčí.

§ 27.

(1) Nárok na sirotčí pensi má dítě mladší 18 let v případě úmrtí pojištěného otce nebo pojištěné matky, požíval-li zemřelý rodič invalidní (starobní) pense nebo měl-li na ni nárok. Nemanželské děti mají nárok na sirotčí pensi z pojištění otce jen tehdy, bylo-li otcovství soudně zjištěno nebo za života otcova mimosoudně uznáno. Osvojenci mají nárok na sirotčí pensi po osvojiteli pouze tehdy, došlo-li k osvojení alespoň půl roku před nápadem pense osvojiteli nebo před jeho smrtí.

(2) Zanechal-li pojištěnec osiřelé vnuky mladší 18 let nebo nevlastní děti mladší 18 let, mají tito vnukové nebo nevlastní děti nárok na sirotčí pensi, byli-li výživou převážně odkázáni na zemřelého pojištěnce.

(3) Nárok na sirotčí pensi mají i schovanci mladší 18 let po pěstounovi, byli-li u pěstouna vyživováni bezplatně alespoň půl roku před nápadem pense pěstounovi nebo před jeho smrtí a byli výživou převážně na něho odkázáni.

§ 28.

(1) Nárok na sirotčí pensi vzniká dnem pojištěncova úmrtí, po případě pozdějším dnem narození dítěte, a končí dokonaným 18. rokem věku nebo dřívějším provdáním nebo úmrtím dítěte.

(2) Po dokončení 18. roku věku lze vypláceti sirotčí pensi,

a) pokud dítě je pro duševní nebo tělesnou vadu nezpůsobilé k výdělku, nebo

b) pokud se dítě nemůže samo vyživovati, poněvadž se vědecky nebo odborně připravuje pro své budoucí povolání, v tomto případě však nejdéle do 24. roku věku.

§ 29.

(1) Sirotčí pense jednostranně osiřelého dítěte činí polovinu pense vdovské (§ 25, odst. 1 a 2).

(2) Sirotčí pense oboustranně osiřelého dítěte se rovná vdovské pensi (§ 25, odst. 1 a 2).

(3) Má-li dítě (§ 27) nárok na několik sirotčích pensí nebo důchodů z veřejnoprávního sociálního pojištění nebo z veřejných prostředků, přísluší mu jen nejvyšší z nich.

(4) Sirotčí pense jednostranně osiřelého dítěte se však vyměří podle odstavce 2,

a) nemá-li jeho matka nároku na vdovskou pensi z důvodu § 21, písm. a) nebo c),

b) má-li vdova po pojištěnci nárok pouze podle § 20, odst. 3 a pečuje-li o dítě.

§ 30.

Úhrn pense vdovské a pensí sirotčích bez zvýšení podle § 33 nesmí býti vyšší než pense invalidní (starobní) bez zvýšení podle § 33, avšak s výchovným na děti (§ 17), které požívají sirotčí pense. Jinak se pense pozůstalých snižují poměrně.

Pense rodičů a jiných pozůstalých.

§ 31.

(1) Není-li osob oprávněných podle §§ 20 až 22 nebo § 27, mají nárok na pensi pozůstalí rodiče pojištěnce, který v době svého úmrtí měl invalidní (starobní) pensi nebo by měl na ni nárok, jestliže byli výživou převážně na něho odkázáni.

(2) Pense rodičů činí čtvrtinu pense invalidní (starobní) bez zvýšení podle §§ 17 a 33. Jsou-li tu oba oprávnění rodiče, má každý z nich, pokud druhý je naživu, nárok ve výši osminy invalidní pense.

§ 32.

(1) Není-li rodičů oprávněných podle § 31, odst. 1, může býti sestře nebo dceři zemřelého přiznána pense ve výši podle § 31, odst. 2, jestliže byla v době jeho úmrtí starší 40 let, byla na zemřelého výživou převážně odkázána a zaměstnávala se po dobu nejméně 5 let před jeho úmrtím vedením jeho domácnosti.

(2) Výplata pense končí nápadem jiného důchodu z veřejnoprávního sociálního pojištění, poskytnutím zaopatřovacích požitků z prostředků veřejných, sňatkem nebo vstupem do zaměstnání, zakládajícího pojistnou povinnost důchodového pojištění.

Zvýšení pro bezmocnost.

§ 33.

(1) Invalidní (starobní) pense a vdovská (vdovecká) pense, sirotčí pense dítěte staršího 7 let, jakož i pense rodičů mohou se zvýšiti až o polovinu, je-li poživatel pense trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhy jiné osoby.

(2) Invalidní (starobní) pense může se zvýšiti až o polovinu, je-li bezmocná ve smyslu odstavce 1 manželka pensisty, která s ním žije ve společné domácnosti.

Krácení pensí.

§ 34.

(1) Setká-li se pense s jinou pensí nebo provisí nebo s důchodem podle jiných předpisů o veřejnoprávním důchodovém (úrazovém) pojištění (zaopatření) nebo s odpočivnými (zaopatřovacími) požitky z prostředků veřejných, krátí se pense, pokud úhrn těchto pensí (důchodů) spolu se všemi zákonnými zvýšeními kromě výchovného přesahuje 24.000 Kčs ročně, o částku nad to jdoucí, nejvýše však o polovinu nižší pense (důchodu). Je-li jiných pensí (důchodů) více, považují se při tom za celek.

(2) Pense sirotčí se krátí obdobně, přesahuje-li úhrn pensí (důchodů) 9.600 Kčs ročně.

(3) Pense se však nekrátí, setká-li se s důchodem z pojištění podle zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

Příspěvek na sňatek.

§ 35.

(1) Nárok na příspěvek na sňatek má pojištěnec (pojištěnka), uzavře-li sňatek. Nárok musí býti uplatněn do 2 let od uzavření sňatku, jinak zaniká.

(2) Příspěvek na sňatek činí 2.000 Kčs.

(3) Uzavře-li sňatek pojištěnec (pojištěnka), kterému již byl příspěvek vyplacen, má znovu nárok na příspěvek jen, získá-li mezi předchozím a novým sňatkem příspěvkovou dobu rovnající se čekací době.

Odbytné.

§ 36.

(1) Nárok na odbytné jednou provždy mají vdova (vdovec) a děti, zemře-li pojištěnec po dokončení šesti příspěvkových měsíců a před dokončením čekací doby, nikoliv však následkem podnikového úrazu, a jsou-li jinak splněny podmínky pro požívání vdovské pense (§ 20 a § 23, odst. 1), nebo pense sirotčí (§§ 27 a 28). Tento nárok náleží též, zemře-li pojištěnec před dokončením šesti příspěvkových měsíců následkem jiného úrazu než podnikového.

(2) Není-li osob oprávněných podle odstavce 1, mají nárok na odbytné podle odstavce 1 rodiče pojištěnce za podmínek uvedených v § 31 a jeho děti starší 18 let za podmínek uvedených v § 28, odst. 2.

(3) Odbytné činí pro každého oprávněného 2.000 Kčs.

(4) Nárok na odbytné nutno uplatniti do dvou roků ode dne pojištěncovy smrti, jinak zaniká.

Zvýšení pense zaměstnaného pensisty.

§ 37.

Získá-li pensista, požívající invalidní (starobní) pense, alespoň šest dalších příspěvkových měsíců povinného pojištění podle tohoto zákona, zvyšuje se jeho pense o zvyšovací částky plynoucí z příspěvkové doby takto získané. Nárok na ně může býti uplatněn teprve po 6 měsících od zániku nového pojištění. Toto zvýšení pense přísluší od nejbližší splátky pense po zániku pojištění.

Všeobecná ustanovení o dávkách.

§ 38.

(1) Požitek pense počíná prvním dnem měsíce následujícího po vzniku nároku na pensi. Pense se vyplácí měsíčně předem.

(2) Měsíční částky se zaokrouhlují dolů na celé koruny československé.

(3) Zanikne-li nárok na pensi během měsíce, nevracejí se přijaté částky. Výplata pense do ciziny se může díti také v jiných lhůtách než měsíčních a pozadu.

§ 39.

Poživatelé pense jsou povinni kdykoliv na požádání předložiti potvrzení o žití nebo vdovství nebo o jiných rozhodných okolnostech.

§ 40.

(1) Nedosáhlo-li by se výplatou dávky oprávněnému zřejmě účelu, kterému dávka slouží, nebo jsou-li zájmy jeho rodinných příslušníků poškozovány, může okresní soud bydliště oprávněného na návrh jeho manželky nebo opatrovníka dětí nebo nositele hromadného poručenství nebo obce, ve které bydlí, určiti osobu, korporaci nebo úřad, kterým má býti vyplácena dávka místo oprávněnému. Soud rozhodne usnesením po provedeném nesporném řízení podle předpisů o ustanovení opatrovníka.

(2) Vyhoví-li se návrhu, je ten, komu je vyplácena dávka, povinen použíti jí toliko ve prospěch oprávněného a jeho rodiny.

§ 41.

(1) Pense odpočívá, pokud se oprávněný československý státní občan zdržuje v cizině a neoznámí nositeli pojištění místo svého pobytu. Prokáže-li však, že tak neučinil bez svého zavinění, oživne opět pense se zpětnou platností.

(2) Pense odpočívá, pokud oprávněný cizinec

a) se dobrovolně zdržuje v cizině, nebo

b) byl vyhoštěn z Československé republiky pravoplatným výrokem trestního soudu.

(3) Pense se snižuje o pevnou složku základní částky

a) u pensí vyplácených do ciziny,

b) u pensí pozůstalých po cizinci, jejichž stálé bydliště bylo v době jeho úmrtí v cizině.

(4) Ministr sociální péče může v dohodě s ministrem financí povoliti výjimky.

§ 42.

Pense odpočívá, odpykává-li oprávněný trest na svobodě, trvající déle než jeden měsíc. Má-li pensista v tuzemsku rodinné příslušníky, které převážně vydržoval, poukazuje se jim pense. Je-li více takových oprávněných, mají manželka (manžel) a děti přednost před rodiči a tito před ostatními rodinnými příslušníky. Mezi osoby téže skupiny se rozdělí dávka stejným dílem.

§ 43.

(1) Změní-li se poměry rozhodné pro vyměření dávky nebo zjistí-li se dodatečně, že dávka byla přiznána na podkladě omylu ve skutkových poměrech, sníží, zvýší nebo zastaví nositel pojištění dávku.

(2) Vrácení částek neprávem přijatých může býti požadováno, jestliže příjemce jejich výplatu zavinil nebo spoluzavinil. Tyto částky mohou býti též sraženy s běžné nebo později přiznané pense nebo jiné dávky téhož příjemce.

§ 44.

(1) Nároky na dávky mohou býti platně převedeny, zastaveny nebo zabaveny jen pro

1. zálohy, které oprávněný obdržel od podniku nebo nositele pojištění na dávky před jejich výplatou;
2. pohledávky proti oprávněnému z nároku na zákonné výživné, a to až do poloviny dávky.

(2) Výjimečně může oprávněný se souhlasem ministerstva sociální péče také v jiných případech přenésti svůj nárok zcela nebo zčásti na jiné osoby.

Řízení o dávkách u nositele pojištění.

§ 45.

(1) Dávky z pojištění stanoví nositel pojištění (§ 80, odst. 1).

(2) Nárok na přiznání dávky může uplatniti oprávněná osoba nebo její zástupce. Nezletilec, dosáhnuvší 18. roku, může jej uplatniti sám.

(3) Návrh jest podati u nositele pojištění, u něhož byl pojištěnec naposledy pojištěn.

(4) Podání návrhu u příslušného nositele pojištění klade se naroveň podání návrhu u jiného nositele pojištění, jiného tuzemského úřadu nebo soudu (rozhodčího soudu, pojišťovacího soudu). Návrh jest neprodleně postoupiti příslušnému místu a navrhovatele jest o tom uvědomiti.

(5) Zemře-li pojištěnec nebo jiná osoba, která má nárok na dávku, po uplatnění nároku, vstupují do dalšího řízení a nabývají nároku na částky splatné do dne úmrtí oprávněného postupně manžel, děti, družka, otec, matka a sourozenci, jestliže s oprávněným žili v době jeho úmrtí ve společné domácnosti. Podmínka společné domácnosti nemusí býti splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí pensi.

§ 46.

(1) Byl-li návrh na přiznání pense pravoplatně zamítnut proto, že invalidita nebyla prokázána, může býti jen tehdy opakován,

a) uplynul-li nejméně jeden rok od doručení zamítavého rozhodnutí, nebo

b) osvědčí-li se věrohodně, že mezitím nastaly nové okolnosti, které prokazují invaliditu.

(2) Není-li těchto předpokladů, odmítne se návrh bez věcného zkoumání. Proti výměru o odmítnutí není opravného prostředku. Na to jest poukázati ve výměru.

(3) Přizná-li se pense, uhradí nositel pojištění navrhovateli přiměřené náklady lékařského vysvědčení, jež předložil.

(4) Předpisy odstavců 1 až 3 platí obdobně, byla-li pense pravoplatně odňata, ježto invalidita již pominula.

(5) Zdráhá-li se poživatel dávky podmíněné invaliditou bezdůvodně podrobiti se další lékařské prohlídce nebo pozorování, může býti dávka dočasně zcela nebo zčásti odňata, byl-li na tyto následky upozorněn.

Zdravotní a léčebná péče.

§ 47.

(1) Nositel pojištění (§ 80, odst. 1) může prováděti všeobecná opatření zdravotní péče ochranné a sociálně zdravotní, a to:

a) k zajištění zdravého hornického dorostu,

b) k udržení a posílení zdraví a výkonnosti pojištěnců, zvláště k potírání nebezpečí nemocí obvyklých v hornictví,

c) k odvrácení předčasného vzniku invalidity, zejména k potírání častěji se vyskytujících nemocí nebo k odstranění invalidity již nastalé.

(2) Opatření podle odstavce 1 mohou býti prováděna jen podle směrnic schválených ministrem sociální péče v dohodě s ministrem zdravotnictví.

(3) Ministr sociální péče může stanoviti, že nositelé nemocenského pojištění mají k splnění úkolů podle odstavce 1 nebo jiných společných úkolů odváděti ročně až 1% z pojistného zapraveného na nemocenské pojištění.

§ 48.

(1) Nositel pojištění (§ 80, odst. 1) provádí v jednotlivých případech léčebnou péči, je-li možno očekávati, že

1. odvrátí invaliditu pojištěnce nebo invaliditu vdovy hrozící následkem onemocnění,

2. učiní požívatele pense znovu výdělečně schopným.

(2) Léčebnou péči provádí nositel pojištění podle obdoby odstavce 1 také u manželky a dětí pojištěncových.

(3) Nositel pojištění (§ 80, odst. 1) se může dohodnouti s nositelem nemocenského pojištění o společném provádění léčebné péče.

§ 49.

(1) Po dobu léčení pojištěnce může nositel pojištění (§ 80, odst. 1) poskytovati jeho rodinným příslušníkům podle předpisů o nemocenském pojištění příspěvek na domácnost. Příspěvek na domácnost činí polovinu nemocenského, na něž by měl pojištěnec nárok. Je-li léčen pojištěnec, který pečuje o více než 3 děti nebo je-li léčen pojištěnec tuberkulosní, může býti příspěvek na domácnost zvýšen za druhého a každého dalšího rodinného příslušníka o desetinu až do celkové výše 90% plného nemocenského.

(2) Po dobu léčení pensisty může mu býti pense zcela nebo zčásti ponechána nebo vyplácena jeho rodinným příslušníkům (odstavec 1).

(3) Při léčení tuberkulosy může býti vedle příspěvku na domácnost nebo pense poskytována další podpora.

(4) Podnik nesmí vypověděti služební poměr pojištěnce, kterému jest poskytována léčebná péče, po dobu trvání nebo z důvodů této léčebné péče. Zavede-li se léčebná péče, je výpověď neúčinná, byla-li dána po podání žádosti o léčebnou péči.

§ 50.

Nositel pojištění vydá k provádění ustanovení §§ 48 a 49 směrnice, jež vyžadují schválení ministra sociální péče v dohodě s ministrem zdravotnictví.

§ 51.

Zdráhá-li se poživatel invalidní pense nebo žadatel o invalidní pensi bezdůvodně podrobiti se léčebné péči a dá-li se předpokládati, že by jeho invalidita léčebnou péčí byla odvrácena nebo odstraněna, může býti invalidní pense dočasně zcela nebo zčásti zastavena, po případě její přiznání odepřeno, byl-li pojištěnec na tyto následky předem upozorněn.

Mimořádný podpůrný fond.

§ 52.

(1) Nositel pojištění zřídí mimořádný podpůrný fond odděleně účtovaný. V případech hodných zvláštního zřetele může nositel pojištění z prostředků tohoto fondu poskytovati podpory.

(2) Z prostředků fondu může nositel pojištění poskytovati také výbavy při narození dítěte pojištěnce (pojištěnky). Namístě výbavy může býti poskytnuta peněžitá podpora.

(3) Směrnice o opatření prostředků pro podpůrný fond a o poskytování podpor vydá na návrh nositele pojištění ministr sociální péče.

Část III.

Úhrada.

§ 53.
Prostředky potřebné pro hornické pensijní pojištění se opatřují

1. pojistným,
2. dávkou z uhlí,
3. příspěvkem státu.

Pojistné.

§ 54.

Pojistné hornického pensijního pojištění činí 15% výdělku (§ 55). Z pojistného hradí podnik 10% výdělku a pojištěnec 5% výdělku. Za pojištěnce, který je zaměstnán bezplatně (ve výcviku), hradí pojistné podnik.

§ 55.

(1) Pojistné se určí v procentech z měsíčního výdělku (§ 3), nejvýše však z výdělku 6.000 Kčs měsíčně.

(2) K jednorázovým odměnám, pokud je lze považovati za mzdu, se přihlíží pro výpočet pojistného jen v tom období, v němž byly poskytnuty.

§ 56.

Pojistné se neplatí za dobu, po kterou pojištěnec požíval nemocenského podle předpisů o nemocenském pojištění a neměl nároku na mzdu. Totéž platí obdobně o době, po kterou pojištěnka požívala podpory v šestinedělí a neměla nároku na mzdu.

§ 57.

(1) Podniky (závody) odvádějí zároveň se svým podílem na pojistném také podíly pojištěnců; jsou oprávněny zadržeti podíly pojištěnců na pojistném z jejich mzdy. Srážky se rozvrhnou stejnoměrně na mzdová období.

(2) Neprovedené srážky lze učiniti dodatečně při příští výplatě mzdy, později jen tehdy, jestliže podnik (závod) neprovedl srážku beze své viny a dodatečně zaplatil celé pojistné.

§ 58.

Pojistné, které podnik (závod) zadržel pojištěnci ze mzdy, jest statkem podniku svěřeným.

§ 59.

(1) Podniky (závody) jsou povinny odvésti bez předpisu plné pojistné nositeli pojištění nejpozději do 14 dnů po uplynutí kalendářního měsíce, za nějž má býti zaplaceno. Nedoplatky pojistného se úročí 4% ode dne splatnosti.

(2) Ministr sociální péče může vydati podrobná ustanovení o srážce pojistného a o způsobu jeho vybírání.

§ 60.

(1) Dlužné pojistné s příslušenstvím může nositel pojištění (§ 80, odst. 1) vymáhati soudní exekucí na podkladě vykonatelného výkazu nedoplatků. Doložku vykonatelnosti připojí nositel pojištění.

(2) V řízení konkursním a vyrovnávacím požívají tyto nedoplatky stejného pořadí jako nedoplatky daňové.

§ 61.

(1) Neplní-li podnik (závod) úmyslně nebo z hrubé nedbalosti povinnost vésti a uchovávati záznamy podle § 4 nebo plní-li ji toliko nedostatečně, takže výdělek nelze zjistiti, nebo odmítá-li podnik (závod) předložení záznamů, může býti pojistné vyměřeno z nejvyššího započitatelného výdělku.

(2) Nejsou-li přihlášky řádně podávány, může nositel pojištění podle svého uvážení určiti počet pojištěnců, za něž jest odváděti pojistné.

(3) Nebyla-li po vystoupení ze zaměstnání učiněna včas odhláška, může nositel pojištění požadovati zaplacení pojistného až do odhlášení.

§ 62.

Kdo nabyl podniku (závodu), ručí za pojistné, jež měl platiti předchůdce, a to nejvýše za dobu 18 měsíců před nabytím. Ručení podle předpisů občanského práva není tímto ustanovením dotčeno.

§ 63.

(1) Jestliže bylo zaplaceno pojistné za pojištěnce, který náležel k jinému odvětví důchodového pojištění, převede se na příslušné odvětví pojištění a považuje se za pojistné právem a včas zaplacené.

(2) Při sporu o pojistnou příslušnost jest až do rozhodnutí platiti pojistné dále dosavadnímu nositeli pojištění.

§ 64.

(1) Neprávem zaplacené pojistné může býti požadováno nazpět do dvou let po uplynutí kalendářního roku, ve kterém bylo zaplaceno.

(2) Vrácení pojistného nelze požadovati, byla-li již přiznána dávka.

(3) Nárok na vrácení pojistného přísluší pojištěnci, pokud mu bylo sraženo se mzdy, jinak přísluší podniku (závodu).

(4) Doby, v nichž trvá spor o pojistné nebo řízení o nárocích na dávku, se nezapočítávají do lhůty podle odstavce 1.

§ 65.

Pojistné, které bylo zaplaceno v mylném předpokladu, že tu jest pojistná povinnost a které není požadováno zpět, považuje se za pojistné dobrovolného pokračování v pojištění, pokud k němu byl pojištěnec v době jeho placení oprávněn.

§ 66.

(1) Nárok na nedoplatky pojistného se promlčuje ve dvou letech od skončení kalendářního roku, ve kterém se pojistné stalo splatným, pokud nebylo zadrženo úmyslně.

(2) Promlčení nedoplatků pojistného se přetrhuje

1. upomínkou nositele pojištění,
2. prohlášením podniku (závodu) nebo pojištěnce vůči příslušnému nositeli pojištění, že zaplatí dodatečně,
3. zahájením sporu o pojistné nebo o nároky na dávky.

§ 67.

Ustanovení §§ 55 až 62 a § 66 platí obdobně pro pojistné nemocenského pojištění.

§ 68.

Ze zaplaceného pojistného jest nejprve uhraditi pojistné pensijního pojištění.

Dávka z uhlí.

§ 69.

(1) Z uhlí vytěženého na území Československé republiky nebo dováženého z ciziny na toto území se vybírá dávka pro hornické pensijní pojištění. Dávka může býti započítána do ceny uhlí.

(2) Uhlím ve smyslu odstavce 1 se rozumějí veškeré druhy kamenného a hnědého uhlí, dále veškeré pevné druhy paliva z nich vyrobeného (koks, brikety atd.).

(3) Předpisy o dávce z uhlí platné pro horní podniky platí obdobně pro podniky, v nichž se uhlí dále zpracuje.

§ 70.

(1) Dávku je povinen platiti z uhlí těženého na území Československé republiky horní podnik, z uhlí dováženého na toto území z ciziny ten, kdo uhlí dováží (dovozce).

(2) Dávka z uhlí vytěženého na území Československé republiky se odvádí nositeli pojištění (§ 80, odst. 1) podle místa podniku (závodu). Dávku z uhlí dováženého z ciziny odvádí dovozce nositeli pojištění (§ 80, odst. 1) příslušnému podle místa určení dodávky.

(3) Z téhož uhlí vybírá se dávka jen jednou. Bylo-li uhlí odevzdáno k dalšímu zpracování (zhodnocení) koksovně, briketárně nebo jiné výrobně, provozovaným na důlním podniku, platí se dávka podle volby podniku buď z uhlí k tomu použitého nebo z vyrobeného pevného paliva. K důlnímu podniku náležejí veškeré budovy, zařízení a prostory určené k dobývání, úpravě, zhodnocení a nakládání uhlí.

(4) Povinnost platiti dávku vzniká při uhlí těženém na území Československé republiky jeho vypravením z dolu nebo užitím jeho uvnitř důlního podniku, při uhlí dodaném na území Československé republiky jeho dovezením. Dávku jest zaplatiti nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po dni vzniku platební povinnosti. Předpis dávky se nevyžaduje.

(5) Dávka činí za každý metrický cent
hnědého uhlí a hnědouhelných briket ..... 35 hal.
kamenného uhlí, kamenouhelných briket a bullet .... 45 hal.
koksu použitého k výrobě surového železa ve
vysokých pecích v Československé republice ..... 30 hal.
ostatního koksu ..... 50 hal.

(6) Nedoplatky dávky se úročí od splatnosti (odstavec 4, druhá věta) 4%.

§ 71.

Dávka se nevybírá z uhlí, jež

a) horní podnik spotřebuje k provozu a udržování závodu,

b) poskytuje uhelný horní podnik bezplatně nebo nejvýše za režijní cenu svým zaměstnancům, pensionovaným zaměstnancům nebo jejich vdovám pro vlastní domácí potřebu, pokud výměra těchto deputátů byla schválena báňskými úřady nebo odpovídá úředně vyhlášeným tarifům,

c) dodá uhelný horní podnik z vlastní těžby zdarma nebo nejvýše za režijní cenu závodním školám, nemocnicím, jídelnám, zařízením bratrských pokladen nebo takovým závodním ústavům a zařízením, jež slouží k dobru zaměstnanců nebo uhelného podniku horního,

d) se vyveze přímo z dolu nebo výrobny do ciziny,

e) bylo vytěženo mimo území Československé republiky a tímto územím se prováží nebo které se dříve, než se dávka stala splatnou, z tohoto území odvezlo,

f) s sebou vezou parní stroje pro vlastní pohon z území mimo Československou republiku.

§ 72.

Ministr sociální péče může se souhlasem ministra financí a ministra průmyslu a po slyšení nositele pojištění (§ 80, odst. 1), snížiti dávku z domácího hnědouhelného lupku (hnědouhelného

odpadového uhlí proplástkového), spotřebovaného v elektrických podnicích všeužitečných nebo v podnicích obecně prospěšných, až o polovinu. Za stejných podmínek může býti snížena dávka z lignitu až o tři čtvrtiny.

§ 73.

Až do zapravení dávky vázne na uhlí zástavní právo za dlužnou dávku. Práva třetí osoby zůstávají nepovšimnuta, pokud věděla nebo při náležité péči věděti mohla, že dávka nebyla zapravena.

§ 74.

Kdo nabyl podniku (závodu), ručí za dávku, již měl platiti předchůdce, a to nejvýše za dobu 18 měsíců před nabytím. Ručení podle předpisů občanského práva není tímto ustanovením dotčeno.

§ 75.

Kdo je povinen platiti dávku (§ 70, odst. 1), může si ji odečísti od základu daně z obratu.

§ 76.

Ustanovení § 60 platí obdobně pro dávku z uhlí.

§ 77.

Ministr sociální péče určí bližší o povinnosti k placení dávky a o způsobu ohlašování uhlí. Může uložiti veřejným dopravním podnikům ohlašovací povinnost.

§ 78.
Příspěvek státu.

Stát přispívá nositeli pojištění (§ 80, odst. 1) částkou potřebnou k úhradě ročního schodku. K tomu účelu sestaví nositel pojištění pro každý rok finanční plán, který schvaluje ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí.

§ 79.

O úhradě zvyšovacích částek za příspěvkové doby, uvedené v § 15, odst. 3 a 4, platí obdobně předpisy o přestupech v sociálním pojištění (zaopatření). Bližší stanoví ministr sociální péče po slyšení zúčastněných nositelů pojištění.

Část IV.

Organisace pojištění.

§ 80.

(1) Pojištění podle tohoto zákona provádí podle dosud platných předpisů v zemích České a Moravskoslezské Ústřední bratrská pokladna a na Slovensku Ústřední sociální pojišťovna v Bratislavě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Při provádění pojištění podle tohoto zákona spolupůsobí nositelé nemocenského pojištění osob uvedených v § 1 podle předpisů platných pro nositele hornického nemocenského pojištění.

(3) Nositelé nemocenského pojištění hornického provádějí podle předpisů pro ně platných též nemocenské pojištění osob zaměstnaných v podnicích (závodech) uvedených v § 1, odst. 1, č. 3 s výjimkou soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. Bližší předpisy vydá ministr sociální péče.

(4) Nedotčena zůstává příslušnost Ústřední bratrské pokladny a revírních bratrských pokladen podle dosavadních předpisů při provádění provisního a nemocenského pojištění osob zaměstnaných v podnicích, které nejsou uvedeny v § 1.

(5) Při Ústřední sociální pojišťovně v Bratislavě se zřídí ze zástupců pojištěnců poradní sbor pro hornické pojištění.

Rozhodnutí a opatření nositele pojištění.

§ 81.

(1) Rozhodnutí a opatření nositele pojištění při provádění pojištění podle tohoto zákona, zejména o dávkách, o pojistné povinnosti, o pojistném a o dávce z uhlí, se vydávají stranám písemně (výměrem).

(2) Výměr jest zpravidla odůvodniti. Odůvodnění není nutné, jestliže se dávka přiznává; ve výměru jest však uvésti výši, počátek a způsob výpočtu dávky.

(3) K výměru jest připojiti poučení o tom, zda lze proti němu podati opravný prostředek, v jaké lhůtě a kde se má podati. Nebylo-li dáno žádné poučení o opravném prostředku nebo bylo-li dáno nesprávné poučení, stává se výměr pravoplatným, nebyl-li napaden do šesti měsíců po doručení.

(4) Výměr, kterým byla dávka odňata nebo snížena, nabývá účinnosti uplynutím měsíce, ve kterém byl doručen.

§ 82.

Pro doručování výměrů platí obdobně předpisy o doručování podle vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení), ve znění právních předpisů je měnících a doplňujících.

§ 83.

Chyby v psaní, počítání a podobné zřejmé nesprávnosti ve výměru se opraví kdykoli na návrh nebo z moci úřední.

§ 84.

(1) Pravoplatný výměr může býti na návrh nebo z úřední moci přezkoumán (obnova řízení), jestliže

a) listina, na níž se rozhodnutí zakládá, byla podvodně zhotovena nebo padělána, výpověď svědka nebo znalce, na níž se rozhodnutí zakládá, byla nepravdivá nebo bylo-li rozhodnutí přivoděno jiným soudně trestným činem,

b) rozsudek trestního soudu, na němž se rozhodnutí zakládá, byl zrušen jiným pravoplatným rozsudkem,

c) vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly míti podstatný vliv na obsah výměru,

d) výměr se opírá o posouzení předběžné otázky, o níž příslušný úřad nebo příslušný soud rozhodl dodatečně v podstatných bodech jinak.

(2) Nové přezkoumání na návrh jest jen tehdy přípustné, nemohla-li strana beze svého zavinění uplatniti důvod napadení v předchozím řízení podáním opravného prostředku.

(3) Návrh jest podati do jednoho měsíce. Lhůta počíná dnem, kdy se oprávněný dověděl o důvodu obnovy. Po uplynutí pěti let ode dne pravoplatnosti jest návrh nepřípustný.

(4) O návrhu rozhodne nositel pojištění (§ 80, odst. 1), jehož výměru se odporuje.

Část V.

Přechodná ustanovení.

§ 85.

Pro nároky z pojistných případů nastalých před účinností tohoto zákona, zahrnujíc v to i provise pozůstalých, napadlé za jeho účinnosti po provisionistech z doby před 1. lednem 1947, platí dosavadní předpisy s těmito výjimkami:

1. Na místě dětských přídavků, vyplácených podle dosavadních předpisů v den počátku účinnosti tohoto zákona, náleží výchovné podle § 17.
2. Jsou-li u sirotčích provisí nebo u dětských přídavků, na něž vznikl nárok před účinností tohoto zákona, splněny podmínky § 28, odst. 2, může býti jejich výplata podle tohoto ustanovení prodloužena. To platí ode dne počátku účinnosti tohoto zákona i pro sirotčí provise a dětské přídavky, jejichž výplata zanikla dovršením 18. roku věku před účinností tohoto zákona. Ustanovení bodu 1 se vztahuje i na tyto dětské přídavky.
3. Provdá-li se za účinnosti tohoto zákona vdova, která v den počátku jeho účinnosti požívala vdovské provise nebo vdovské plné provise, platí obdobně ustanovení § 23, odst. 3 a 4.
4. Ustanovení § 26 platí obdobně i v případech úmrtí pojištěnce před účinností tohoto zákona.
5. Ustanovení § 33 vztahuje se také na provise napadlé před účinností tohoto zákona.
6. Pro krácení provisí platí ustanovení § 34.

§ 86.

(1) Při stanovení průměrného výdělku podle § 18, odst. 2 se přihlíží pouze k výdělkům za dobu po 31. prosinci 1945.

(2) Vznikne-li za účinnosti tohoto zákona pojistný případ u pojištěnců, kteří vystoupili ze zaměstnání v hornictví podléhajícího pojištění u bratrských pokladen před 1. lednem 1946 a po tomto dni do tohoto zaměstnání již nevstoupí, činí základní částka invalidní pense (§ 14, odst. 1) 6.000 Kčs ročně. Tato základní částka se zvyšuje (§ 14, odst. 2) o 2.800 Kčs ročně, a dokonal-li pojištěnec 120 příspěvkových měsíců práce pod zemí, o 4.000 Kčs ročně. Ustanovení § 18 pro tyto pojistné případy neplatí.

§ 87.

Vykonává-li poživatel provise za účinnosti tohoto zákona zaměstnání podléhající pojištění podle § 1, zvyšuje se jeho provise po dokonání aspoň šesti příspěvkových měsíců o zvyšovací částky podle § 15, odst. 1. Nárok na ně může býti uplatněn teprve po šesti měsících od zániku nového pojištění. Toto zvýšení provise přísluší od nejbližší splátky provise následující po zániku pojištění. Dosavadní právní předpisy o nejvyšší výměře provise tu neplatí.

§ 88.

Osoby, které v den počátku účinnosti tohoto zákona požívaly invalidní (starobní) provise (důchodu), hornické nebo hornické plné provise, mohou získati nárok na pensi invalidní nebo starobní podle tohoto zákona jen, získají-li po 31. prosinci 1946 na podkladě zaměstnání pod zemí alespoň 24 příspěvkové měsíce v pojištění podle tohoto zákona. V případech, kde dojde k odnětí provise na podkladě lékařské prohlídky nařízené nositelem pojištění (reaktivisace), stačí, bude-li získáno alespoň 12 nových příspěvkových měsíců v povinném pojištění podle tohoto zákona.

§ 89.

Bude-li přiznána pense podle tohoto zákona poživateli starobní odměny, odpadá starobní odměna.

§ 90.

(1) Osobám povinně pojištěným podle tohoto zákona, které by podle dosud platných předpisů byly povinny pojištěním u náhradních pensijních ústavů, zachovávají se pro případ, že budou u nich splněny též podmínky pro nárok na důchod podle stanov náhradního pensijního ústavu, vyšší nároky, jako kdyby byly nadále pojištěny u náhradního pensijního ústavu. Případný rozdíl, o který jsou nároky z náhradního pensijního ústavu vyšší než nároky podle tohoto zákona, vyplácí náhradní pensijní ústav.

(2) Bližší, zejména též způsob a výši úhrady nároků vůči náhradnímu pensijnímu ústavu podle odstavce 1, určí jeho stanovy.

§ 91.

(1) Z příspěvkových dob provisního pojištění před 1. lednem 1946 se stanoví příspěvkové měsíce podle § 7 tak, že příspěvkový měsíc se rovná třiceti příspěvkovým dnům a konečný zbytek příspěvkových dnů se počítá za plný příspěvkový měsíc.

(2) Za doby, jež jsou podle dosavadních předpisů započitatelné v provisním pojištění (vojenská služba, cvičení ve zbrani, doba nemoci), dále za nepojištěné doby strávené prokazatelně v hornictví, náležejí k pensím podle tohoto zákona zvyšovací částky podle § 15, odst. 2, písm. b).

(3) Osobám uvedeným v § 15, odst. 3 náležejí k dávkám podle tohoto zákona zvýšení podle § 176 a § 177 a) zákona č. 26/1929 Sb. Osobám uvedeným v § 115, odst. 4 náleží k dávkám podle tohoto zákona věkový příplatek podle zákona č. 221/1924 Sb. O úhradě těchto zvýšení platí ustanovení § 79.

(4) Za doby (služby) strávené v československých legiích (zákon ze dne 24. července 1919, č. 462 Sb., o propůjčování míst legionářům) nebo ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození (zákon ze dne 19. prosince 1946, č. 255 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození) náležejí k pensím podle tohoto zákona zvyšovací částky podle § 15, odst. 2, písm. a). Pokud doby (služby) se podle uvedených zákonů započítávají násobkem (§ 1, odst. 2 zák. č. 462/1919 Sb. a § 16 zák. č. 255/1946 Sb.), náležejí tyto zvyšovací částky týmž násobkem i v pojištění podle tohoto zákona. Ustanovení zákona ze dne 5. března 1946, č. 47 Sb., o odstranění křivd a o některých ochranných opatřeních v oboru veřejnoprávního sociálního pojištění, se nepoužije v uvedených směrech pro obor hornického pensijního pojištění.

§ 92.

(1) Ustanovení §§ 1 a 2 zákona ze dne 13. prosince 1945, č. 156 Sb., o přídavcích k důchodům z veřejnoprávního sociálního pojištění, platí pouze pro provise uvedené v § 85, větě prvé. Jinak pozbývá zákon č. 156/1945 Sb. pro obor pojištění podle tohoto zákona platnosti.

(2) Od počátku účinnosti tohoto zákona vyplácí nositel pojištění podle tohoto zákona (§ 80, odst. 1) k provisím přídavky podle zákona č. 156/1945 Sb., i když podle dosavadních předpisů byl příslušný k jejich výplatě jiný nositel pojištění.

(3) Osobám, jimž napadne pense podle tohoto zákona, nenáleží ze žádného důchodového pojištění přídavek podle zákona č. 156/1945 Sb.

(4) Pokud by v případech odstavců 2 a 3 příslušel od jiného nositele pojištění vyšší přídavek, vyplácí tento nositel rozdíl.

Část VI.

Závěrečná a prováděcí ustanovení.

§ 93.

(1) Dosavadní předpisy, pokud upravují pojištění osob uvedených v § 1 a odporují ustanovením tohoto zákona, pozbývají pro obor pojištění podle tohoto zákona platnosti.

(2) Ustanovení o t. zv. hornické výsluze se ruší i pro všechny pojistné případy nastalé před účinností tohoto zákona, pokud o přiznání hornických výsluh již nebylo pravoplatně rozhodnuto.

§ 94.

(1) Pokud ministr (ministerstvo) sociální péče všeobecně upraví podle předchozích ustanovení některou věc, učiní tak po vyjádření pověřence (pověřenectva) sociální péče, který se po případě dohodne se zúčastněnými pověřenci. Vyjádření musí býti podáno v přiměřené lhůtě podle povahy věci.

(2) Působnost podle tohoto zákona vykonává ministr (ministerstvo) sociální péče, na Slovensku zásadně prostřednictvím pověřence (pověřenectva) sociální péče, který se přitom řídí směrnicemi vydanými ministrem (ministerstvem) sociální péče.

(3) Vyhlášky ministra (ministerstva) sociální péče ve Sbírce zákonů a nařízení nebo v Úředním listě ve věcech upravených tímto zákonem uveřejní pověřenec sociální péče též v Úředním věstníku (Úradnom vestníku).

§ 95.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1947.

(2) Ustanovení o dávce z uhlí (§§ 69 až 77) nabývají na Slovensku účinnosti dnem 1. dubna 1947 a vztahují se na všechny dodávky uhlí, k nimž došlo od tohoto dne, i když uzávěrky byly sjednány před tím.

(3) Tento zákon provede ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.